Ekonomipriset 2026

Kungl. Vetenskapsakademien har beslutat utdela Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne 2026 till

Robert E. Hall
Stanford University, CA, USA.

Michael Woodford
Columbia University, New York, USA.

”för mikroekonomiska fundament för makroekonomisk stabilisering”

Pristagarna har hjälpt oss jämna ut toppar och dalar i ekonomin

Årets Ekonomipristagare, Robert E. Hall och Michael Woodford, har utvecklat en ny typ av makroekonomiska modeller som markant förbättrat möjligheterna att bedriva en effektiv stabiliseringspolitik. Med dessa modeller som grund kan vältajmade finans- och penningpolitiska åtgärder jämna ut toppar och dalar i den ekonomiska utvecklingen.

Den ekonomiska utvecklingen karaktäriseras av omväxlande hög- och lågkonjunkturer. Ända sedan nationalekonomen John Maynard Keynes lanserade sina teorier för snart hundra år sedan har stabiliseringspolitiken varit viktig för att parera sådana svängningar. I lågkonjunktur gasar man på ekonomin genom en sänkt ränta och ett högre budgetunderskott; motsatsen bör ske för att bromsa en högkonjunktur.

Men i samband med oljekriserna på 1970-talet verkade det som att de keynesianska modellerna som styrt när och hur åtgärderna skulle sättas in inte längre fungerade. Stimulanserna minskade inte arbetslösheten utan ledde till okontrollerad inflation. Västvärlden upplevde ett decennium av låg tillväxt, hög arbetslöshet och hög inflation. Många ansåg att stabiliseringspolitiken gjorde mer skada än nytta och att man därför borde sluta använda sig av den.

Robert E. Hall och **Michael Woodford** tilldelas årets Ekonomipris för att de visat hur de ekonomiska modellerna kunde konstrueras om för att få politiken att fungera igen. I stället för att basera modellerna på statistiska samband mellan makroekonomiska variabler – som inflation, produktion och konsumtion – valde de att bygga dem på en mikroekonomisk grund. Denna grund bygger in en förståelse för hur mängder av enskilda hushåll och företag påverkar ekonomin genom sitt agerande.

En central komponent i modellerna är att hushåll och företag blickar framåt när de fattar beslut om sparande och bestämmer priset på sina varor. Genom att regeringar och centralbanker kommunicerar vilken ekonomisk politik de planerar framöver kan de påverka detta framåtblickande och styra ekonomin rätt. De nya modellerna har sedan de introducerades varit till stor nytta för att hantera lågkonjunkturer som drabbat oss.

- Pristagarnas arbete har gett oss en stabil teoretisk grund för modeller som i dag används av centralbanker och regeringar världen över. Vi kan med dessa bättre hantera störningar i ekonomin, som till exempel energikriser eller plötsliga förändringar i hur mycket hushållen konsumerar, säger Ekonomipriskommitténs ordförande John Hassler.

Robert E. Hall, född 1943 (83 år) i Palo Alto, CA, USA. Fil.dr 1967 vid Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, USA. Professor vid Stanford University, CA, USA.

Michael Woodford, född 1955 (70 år) i Chicopee, MA, USA. Fil.dr 1983 vid Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, USA. Professor vid Columbia University, New York, USA.

Prissumma: 12 miljoner svenska kronor, delas lika mellan pristagarna.
Mer information: www.kva.se och www.nobelprize.org
Presskontakt: Eva Nevelius, pressansvarig, 070-878 67 63, eva.nevelius@kva.se
Sakkunniga: Timo Boppart, +41-774 84 30 00, timo.boppart@iies.su.se, John Hassler, 070-811 72 63, john.hassler@iies.su.se, Per Krusell, 070-276 13 34, per.krusell@kva.se, ledamöter av Kommittén för priset i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne.

Kungl. Vetenskapsakademien, stiftad år 1739, är en oberoende organisation som har till uppgift att främja vetenskaperna och stärka deras inflytande i samhället. Akademien tar särskilt ansvar för naturvetenskap och matematik, men strävar efter att öka utbytet mellan olika discipliner.